Година IV Варна, 1 Януерий 1937 год. Брой 12.

ВАРНЕНСКИ КОРЕНЯКЪ

Органъ на Културно-Просвѣтното Икономическо Дружество „Варненски Кореняк"

Броя 1 лв.	Год. абонаментъ 25 лв. Излиза двуседмично	Редакция и администрация въ клуба — Варна, 6-й Септемврий № 29.	Обявления се приематъ по споразумение	Броя 1 лв.

Обществено подпомагане.

Следъ разорителната война, която погълна хиляди и хиляди жерви, настжпи време на обедняване, на нищета, особенно за нашия градъ, отъ който се отне златната житница и който сега изнемогва. Много отъ семействата се намиратъ въ бедствено положение, изнемогватъ съ дребни дечица, съ оръфани дрешки, гладни, зъзнящи, съ бледнави лица, съ умиляющъ погледъ. Настжпватъ праздници — коледнитѣ праздници и зимата, и всички тѣзи нещастни семейства се нуждаятъ отъ подпомагане, отъ подкрепа отъ насъ, за да не станемъ причина да се откжснатъ дечица отъ тѣхната срѣда и да тръгнатъ на просия изъ улици, изъ църкви и изъ домове. Нека ги зарадваие, нека изпълнимъ нашия християнски дългъ, тъй както Спасителятъ е казалъ: „който отъ Васъ има две ризи, да даде едната на оня, който нѣма". Тѣ сж наши близки, тѣ сж наши съграждани, макаръ и да сж инностранци. Обичъта къмъ ближния е вродена въ душата на човѣка, който като види нѣкого въ нещастие, въ нищета, чувствува известно съжаление, известна тжга. Нещастниятъ чувствува нужда отъ помощъ и въ сърдцето на човѣка се намира единъ силенъ адвокатъ, който пледира за негова полза, за негова сждба, това е чувството на МИЛОСЪРДИЕ. Нека се издигнемъ надъ гжстата мъгла на безразличие то, на бездушието и макаръ мрачнитѣ грижи на този животъ, като безвредни гръмотевици да се движатъ около нашитѣ нозе, нека бждемъ спокойни, нека чувството на милосърдие се въземе и стопли ржката ни, за да дадемъ нашата лепта, макаръ и скромна. Тази готовность на щедрость ще ни донесе приятни, сладки часове въ живота ни, и жизнениятъ ни друмъ ще бжде осѣянъ съ цвѣтя на благодарность, на признателность по-скжпи отъ самата слава! Ние ще се почувствуваме, следъ като нашата скрѣбна действителность се замъгли, въ единъ новъ, възроденъ, свѣтълъ миръ и свещенъ покой при изпълненъ християнски, човѣшки дългъ.

Да бждемъ милосърдни!

„Милосърдието", казва Шекспиръ въ драмата си „Венециски търговецъ" — не се изтърга, не се пресилва, но то пада като нѣженъ дъждецъ отъ небни висини къмъ земни низини, то благославя този, който го дава, и този, който го получава; то прилича на царетѣ, и въ тѣхното сърдце е съградило престолъ и е по-мощно отъ царския жезълъ". Тази поетическа мисъль на безсмъртния, гениалния английски поетъ се потвърдява отъ безбройнитѣ, отъ многократнитѣ Височайши внимания къмъ нуждаещитѣ се, къмъ беднитѣ при разни случаи, особенно при настжпване на праздници и зимата, като тѣхни Царски Величества Царътъ и Царицата благоволяватъ да отпускатъ помощи, както и сега, за предстоящитѣ праздници, сж благоволили да отпустнатъ вещественa помощъ за беднитѣ въ града ни. Нека бждемъ и ние милосърдни, щедри въ подпомагане на беднитѣ, за да могатъ и тѣ да прекаратъ коледнитѣ праздници съ радость.

Милосърднитѣ, добритѣ дѣла сж плодъ на благородна душа. Презъ живота си нека бждемъ милосърдни, добри къмъ ближния си, къмъ нещастния, защо то тѣзи дѣла презъ времето възрастватъ по-свѣтло и вѣчно блѣстятъ.

Новогодишни мисли и пожелания.

„Съединението прави силата:" тоя девизъ ни е предаденъ въ наследство отъ единъ нашъ великъ ханъ по единъ най-карминенъ начинъ, когато той на смъртно легло повикалъ синоветѣ си и ги накаралъ да счупятъ единъ снопъ пржчки, което нѣщо тѣ не могли, разбира се, да сторятъ, защото съединенитѣ въ връзка пржчки устояли на всичката имъ сила да ги пречупятъ; тоя девизъ краси свещената ограда на най-висшия ни законодателенъ институтъ — Народното Събрание, чиито решения на членоветѣ му сж биле винаги сждбоносни за нашия народъ — девизъ, който служи за назидание на поколѣнията, въ чиито с ъ р д ц а трѣбва да гори като неугасимъ факелъ и за постигането на който ние сме дали скжпи жертви.

Ето защо дружеството „Варненски Кореняк", като единствено новогодишно пожелание, отправя къмъ варненци позивъ, да се съединятъ, сплотятъ около неговото знаме, защото само тѣхното съединение ще бжде неговата сила въ изиграване голѣмата за повдигане на града ни роля. Ние отправяме тоя зовъ особено къмъ нашата справедливо наречена златна младежь, защото тя именно и само тя е нашата надежда, нашата опора за едно свѣтло на отечеството ни, въобще, и едно велико на града ни, въ частность, бждеще. Ние молимъ всички варненски младежи, които милѣятъ за своя роденъ градъ, да се запишатъ членове на нашето дружество, защото само чрезъ него тѣ ще могатъ да укажатъ, да отдадатъ неоценими услуги, да покажатъ своята гореща любовь къмъ него.

Всички ние стари дейци, всички ветерани на дружеството „Варненски Кореняк", отправяме гореща молба къмъ нашитѣ младежи да дойдатъ при насъ, да се заематъ съ дѣлата на дружеството, да положатъ всички усилия за неговия напредъкъ, което ще бжде сжщевременно напредъкътъ и величието на толкова скжпия за всички ни градъ Варна и за още поскжпи наши съграждани. Ние старитѣ, които си отиваме вече, оставяме имъ единъ единственъ заветъ: Пазете града ни Варна като зеницата на окото си и полагайте усилия, като за съставляваще нѣщо неотѣмлимо отъ васъ, неговото развитие!

Ние съ довѣрие очакваме решението на всички наши съграждани и особено на нашитѣ младежи, като по случай новата 1937 год., отправяме къмъ всички, стари и млади, наши найискрени пожелания за всичко добро!

К. К.

Н. Шоповъ.

Кога настжпва новата година у разнитѣ народи на земното кълбо.

Следъ дванадесетия часъ въ полунощь на старата година въ всички страни на свѣта съ голѣма радость, веселия и благопожелания се посрѣща новата година.

У милиони човѣци, които, всѣкой по своему, повече или по-малко, шумно приветствува настжпването на новата година, съ живото съзнане, че тая минута е установена отъ самата природа и че тая съ математическа точность раздѣля смѣняващитѣ се години. Твърде малцина разбиратъ, че времето нѣма нито начало, нито край, и че само човѣкъ, съ с в о я кратъкъ животъ, е внелъ въ тая безкрайность особни знаци, съ които отбелязалъ разнитѣ периоди отъ тоя животъ.

Новата година, въ сжщность, е съвършено произволно избранъ день, който не само преди, но и сеса се празднува у много народи въ различно време.

Свѣтовнитѣ сношения, които все по-тѣсно свързватъ съ всѣка година всичкитѣ народи на земното кълбо, властно изискватъ унищожението на разликата въ календара, а особено разликата въ деня на новата година. Особено чувствително тая разлика се отразява въ църковнитѣ обичаи, тъй като у насъ оставаме съ 13 дни отъ Западна Европа при празднуване на новата година и останалитѣ праздици, когато другитѣ наши съседи, православни християни ромънци и гърци, съ изключение на югославци, отдавна сж възприели григорианския календаръ. Да се продължава сегашното положение и празднуването две нови години, едната званична, другата църковна, да ходятъ и поздравляватъ едната и другата, както това става у насъ, да се празднува Рождество Христово следъ званичната нова година, това е една бъркотия, която е противна на обичая, който е свързанъ и съ църковнитѣ наредби.

Такава невѣроятна бъркaница въ това отношение е царувала съ срѣднитѣ вѣкове, когато всички християнски народи, като че ли сж забравили връзкитѣ, които сж ги съединявали, затворили се въ себе си и живѣели съвършено за себе си. Най-често отъ всичко, настжпването на новата година се е празднувало въ деня на Рождество Христово, 25 декемврий, други сж я празднували на 25 мартъ.

До голѣма степень непрактично постжпвали въ Франция, гдето, въ срѣднитѣ вѣкове, до 1,556 г. новата година се празднувала въ деня на „Св. Пасха", — праздникъ, както е извѣстно, подвиженъ и затова тая несполучлива измислица създавала неравномѣрни по число дни на годината.

Въ онова време, когато въ древния Римъ, още въ времето на цезаритѣ, новата година се празднувала на 1 мартъ, източнитѣ християни, особено отъ Византийската империя, празднували новата година на 1 септемврий, и тоя обичай следъ това преминалъ въ Испания и сжществувалъ нѣколко вѣка. Първи септемврий се считалъ за начало на новата година и въ Русия до Петра Велики, който установилъ началото на гражданската нова година отъ 1 януарий.

Отъ 1 септемврий започватъ новата година и до день днешенъ сирийскитѣ християни, коптитѣ празднуватъ отъ 1 августъ, а нестория-

нитѣ отъ 1 октомврий. И православната църква започва своята нова църковна година отъ първи септемврий, за която цель на това число има въ месечния миней отредена нарочна служба. А въ Цариградската патриаршия тя се извършва съ голѣмо църковно тържество. Разбира се, че горнитѣ сирийци, копти и несторияни които сж се отдѣлили отъ Вселенската Църква това е тѣхната църковна година, но въ гражданскитѣ си сношения тѣ се придържатъ въ календара на оная държава, чиито поданици сж. Църковниятъ календаръ имъ е потрѣбенъ за изчисление на празднициѣ, както и евреитѣ, които празднуватъ своята нова година въ срѣдата на септемврий, въ първи Тишри, като день на последния сждъ и като день, когато, споредъ равинскитѣ разкази, е билъ сътворенъ Адамъ.

Всички тия дни за празднуването на новата година иматъ въ сжщность само исторически интересъ, както и въведениятъ фашистки календаръ въ Италия.

Съвършенно иначе стои работата съ празднуването на новата година у множеството източни народи, които водятъ лѣточислението споредъ луннитѣ години, които представляватъ голѣми неудобства. Тъй напр.: арабитѣ, перситѣ, турцитѣ и други последователи на мохамеданската религия презъ 1898 г. празднували новата година на 22 май, 1899 г. — 12 май, 1900 — 1 май и т. н. Такова колебание представлява и индийското лѣточисление, гдето даже сжществуватъ три календара и затова новата година у тѣхъ странствува почти по всичкитѣ месеци на календара.

Особениятъ календаръ, както и трѣбва да се очаква, у католицитѣ, които броятъ циклитѣ въ 60 години на различна дължина, но все пакъ опростили календара до такава степень, че следъ петь години по 354 дни, шестата година наброява въ себе си вече 383 дни, тъй щото разликата дохожда до 29 дни. Званично новата година тамъ се пада на първия день на новата луна. По такъвъ начинъ, новата година се празднува въ промежутъка между 20 януарий и 18 февруарий.

Япония и Корея, гдето новата година така сжщо се е празднувала отъ февруарий до мартъ, но като пионери на културата на изтокъ, още въ 1872 год. въвели григориянския календаръ. Египетъ, гдето е билъ юлиянскиятъ календаръ, отъ 1879 г. приелъ сжщо западно европейския.

Време е календарниятъ въпросъ да получи вече своето разрешение и у насъ, за да не сжществува днешната бъркотия, когато едни християни празднуватъ новата година, Рождество Христово и др. празници по григориянския календаръ, а други — по юлиянския, както това става днесъ съ нашитѣ сънародници напр. въ Добруджа.

Д-ръ П. Д. Скорчевъ.

Гръцко-Византийското наследство въ нашия народенъ говоръ.

Както Римъ е оказвалъ мощно влияние върху културата и езикътъ на западнитѣ народи, тъй и Цариградъ е властвулалъ въ нашия изтокъ върху духа и езика на околнитѣ народи.

Две стари съперничащи културни срѣдища — Римъ и Цариградъ. Единия западащъ и заглъхващъ, другиятъ все още черпящъ отъ ведритѣ източници на елинскитѣ духовни великани. До като въ първитѣ столѣтия на срѣдновѣковието намиращата се подъ влиянието на Римъ западна Европа изпада въ една безпросвѣтна, тъмна доба, византийската култрра и цивилизация, пръскана отъ нейната будна столица озарява съседнитѣ народи и ги подбужда къмъ създаване на своя писменость, на свой книжовенъ езикъ. Свѣтлитѣ времена на Кирила и Методия, на Симеона и Климента ясно ни показватъ подема на българския духъ тогава, който пръска просвѣтни лжчи и въ тъмния западъ, дето мракъ и безкнижность сж господствували дори и въ царскитѣ дворци.

Каквито и да сж били нашитѣ политически отношения къмъ Византия, колкото коварни и кръвопролитни да сж били тѣ, та дълги вѣкове сж помрачавали духоветѣ и тукъ и тамъ, днесъ, отърсени отъ неумѣстна вече омраза и заслѣпеность, ние можемъ отъ безпристрастно, не само тѣсно нашенско становище да обозремъ миналото и да признаемъ огромното онова влияние на тази Византия върху цѣлокупния нашъ духовенъ, правенъ, обществен и домашенъ животъ и да отдадемъ все пакъ благодарствена признателность на сждбата, че е поставила нашето племе подъ държавническата и културна сѣнка на мощната източна империя, та още твърде рано, първи отъ всички славяни, ние сме успѣли да се обособимъ въ яка и просвѣтна държава и да дадемъ наша, българска писменость на още безпросвѣтнитѣ тогава наши братски народи отъ Сръбско до Моравско и въ пространна Русия.

Какво е било гръцко-византийското влияние върху нашия народъ?

За жалость то стои още почти непобутнато, непроучено. Въ нашия университетъ още липсува катедра по обща и всестранна византология, нашитѣ дори и по-значителни филолози, историци и правници все още не знаятъ гръцки и не могатъ направо да черпятъ изъ ония гръцки води, които толкова вѣкове сж поили нашитѣ земи и тия на православнитѣ славяни. А това гръцко-византийско влияние е многостранно и дълбоко То обхваща всички области на нашия духовенъ, промишленъ и държавенъ животъ. Византия ни дава вѣра, черкова и книжнина; тя ни дава своето изкуство, стремежъ къмъ просвѣта. Византия дава обликъ на нашия държавенъ и правовъ строежъ. Отъ гърцитѣ ние възприемаме, ведно съ тѣхнитѣ светии още и тѣхни нрави, обичаи и мирогледъ; тѣхни празници, обреди, суевѣрия и тѣхната кухня; тѣ ни учатъ и на една по-висша домашна уредба. Гръцкиятъ езикъ мощно залива нашата първа преводна книжнина, въ езика дори и на простия ни народъ ставатъ на мода и масово нахлуватъ гръцки думи, дори и цѣло дословно преведени изрази за по изтънчени обноски въ нашия домашенъ и обществен животъ. Нѣма область на нашия битъ, на нашия духовенъ и дѣлниченъ животъ, нѣма изкуство и занаятъ, не сж отминати дори и най-съкровенитѣ людски отношения у насъ, дето да не е проникнала гръцката дума, гръцкиятъ изразъ. Гръцки думи и термини ние срещаме въ изобилие въ нашата черкова, въ нашия домъ, въ нашата кухня, въ всички наши занаяти, дори и въ земледѣлието ни. Гръцки обращения и учтиви изрази или сж били направо усвоени (сполайти =ис полла ети=за много години), или пакъ преведени и побългарени (благодаря=евхаристо, заповѣдайте =ористе) тѣ сж били на мода у нашето градско население.

Както и сега суетни наши модоносци кичатъ речьта си съ по нѣкоя френска или нѣмска дума, тъй и нашитѣ баби сж се фантасвали на времето си по гръцки и сж се захласвали и халосвали по гръцки моди и префърцунености. Поради своята по изтънчена домашна уредба, поради своята по-висока култура гърцитѣ сж били наши учители, та сж оказали грамадно влияние върху нашата черкова, върху нашитѣ вѣрски схващания, обичаи и празднества, върху нашата просвѣта и дори върху нашия стремежъ за свободенъ животъ.

Това всестранно гръцко влияние ние съзираме най-ярко и непосрѣдно въ нашия народенъ говоръ, който и въ най-затънтенитѣ кжтища на нашата земя гъмжи отъ гръцки думи обозначаващи понятия и нѣща изъ всички области на нашия животъ. Много думи и изрази ние сме заели отъ гърцитѣ, обаче тъй сме ги усвоили и преработили, че тѣ изглеждатъ на пръвъ погледъ чисто български. Тъй ние мислимъ, че думата хлѣвоустъ е наша, та си я пишехме съ архибългарското ѣ, когато въ сжщность тя е гръцка хлеваститкос" т. е. „присмѣхуленъ". Ние казваме „все едно" въ смисълъ на „непрестанно": „той ходи изъ стаята и все едно пуши", а това е гръцкия изразъ „олеон". Ние казваме „за ради" или само „ради" (тебе), а това е гръцкия изразъ „харин", което собствено значи „за радость (на тебе)". Нашитѣ попове и сега пропѣватъ въ време на литургия „прокименъ гласъ първи", което въ сжщность е само едно указание (въ скоби) за свещеника, че дадена молитва „подлежи" да бжде изпѣта по гласъ първи! Въ евангелието ни стои „радуйсе Исусе!", когато на гръцки „хере" значи „здравѣй!", макаръ първоначално да значи „радвай се!". Нашитѣ древни и днешни преводачи на евангелието се посвѣнили да оставятъ Иоанъ Кръстителя да си яде по старъ и по днешенъ палестински навикъ скакалци, т. е. „акриди", та му турятъ въ устата гръцки шашарми: „и снѣдъ его бѣ акриди и медъ дикий". Сжщитѣ преводачи не оставятъ Исуса да се възкачи на „маслиновия хълмъ", а го каратъ да се катери на по възвишена нѣкаква „гора Елеонска" (тон елеон—„на маслинитѣ"). Ние се „гамосваме" по гръцки (гамизо" значи „съвокуплявамъ се"), псуваме се по гръцки („псофа!"— „пукни!"; „псова", та и „той псува"). Сжщо и думата „като" е гръцка: „като ме видѣ"—„като ме иден"; тя не отговаря на нашата „както". По гръцки образъ ние казваме: „изяде ми ушитѣ" (му ефаге та автйа), „това вече не се ядва" (афто плеон ден трогете); „не е ли хубава тази мома?—„па добра е, ядва се!" (охи трогете). Ние пакъ по гръцки си „разваляме" стомаха (му ехаласе то стомахи), или все по гръцки „разваляме" нѣкое момиче, виното, времето, нѣкой мостъ (ехаласе ена корици, то краси, о керос, то гефири); по гръцки казваме „изъ невидѣлица" (екс афанус).

Такива дословно преведени изрази, съ каквито нѣкогашнитѣ наши контета (итал. conte=графъ) сж се перчели и докарвали, ние можемъ да преведемъ още твърде много. Обаче моята задача тукъ не е да бжда изчерпателенъ, а да оставя у читателя впечатлението до колко гръцки думи и изрази сж проникнали въ всички кжтове на нашия народенъ говоръ. Изобщо презъ ония времена, когато ние сме се смѣтали прости, а всичко гръцко ни се е струвало благородно, по-висше—сравн. въ народнитѣ ни пѣсни: „провикала се е вишла гъркиня" т. е. „възвишена", „благородна" гъркиня: въ ония тъмни за нашата народность времена, когато споредъ гръцкитѣ владици само гъркътъ е билъ смѣтанъ за истински человѣкъ, всѣки „по-дикимасанъ", по-донкранъ по-издигнатъ българинъ се е нагаждалъ по гръцки, вкичко гръцко е минавало за по-висше, всичко гръцко е било на мода — както и сега мними наши благородници, забогатѣли парвенюи и снобове се отрнатъ отъ майчиния си езикъ и казватъ: „мамà, „папá", „о мамà", „о папá" (вмѣсто „голѣма майка — маминка" и „гол. баща —дѣдо"). Една значителна часть отъ пѣснитѣ—„шлагери" отъ времето на дѣда Славейкова сж били гръцки, или погърчени италиански пѣсни: „не искамъ да работишъ" (ден тело на дулевис), „бѣгай, бѣ-

---

Антонъ Страшимировъ—София.

Като да е сънь.

(Спомени на варненецъ)

Дълга разкривена слѣпа улица, която отъ срѣдата се разширява, а въ дъното, предъ нашата кжща, е тѣсна. Татко е самъ строилъ дома си, по пирински образецъ: двуетажна паянтова сграда, на югъ широчка и надвесена надъ мъничекъ дворъ, а на северъ тѣсна, съ наведенъ балконъ къмъ дъното на слѣпата уличка. Нашето дворче на изтокъ се ограждаше съ нисъкъ „дуваръ" отъ „керпичи", презъ който се гледаше обширниятъ дворъ на Дякоолу съ високи черничеви дървета, и съ хубава градина — лѣхи отъ лалета и зюмбюли. Имаше въ тоя дворъ и кичести овощни дръвчета, между които бѣ екзотичниятъ „фърнапъ" съ голѣми бодли и съ дребни и вкусни плодове. Тѣ се препоржчваха противъ кашлица, но не успѣваха да узрѣятъ: ние, малолѣтнитѣ палавчета въ махлата, ги изпапвахме още зелени. Сжщото ставаше и съ дветѣ смокви въ тоя дворъ на Дякоолу, плодоветѣ на които бѣха наистина сладки, щомъ малко омекваха. Въ тоя дворъ имаше и свое нравенъ кладенецъ: презъ пролѣтьта водитѣ му се издигаха до отвора и клокочеха, а презъ лѣтото спадаха дълбоко и служеха за изстудяване на дини. Имаше още нѣщо знаменито въ двора на Дяколу: стволестъ бъзъ, клонитѣ на който стърчаха като дълги бодли, защото ние, палавцитѣ ги чупѣхме, щомъ узрѣяха динитѣ, и правѣхме „патлаци": стрелѣхме, съ патрони отъ динени кори. Какво удоволствие бѣше натискаме бавно шомполътъ на „патлака", най-после той „гръмне" и патронътъ отъ динена кора олуча дънерътъ на голѣмата черница!

Едно тѣсно „сокаче" водѣше отъ нашето дворче къмъ южнитѣ ни съседи—арменци. Тѣ живѣеха позатворено, бѣха богати, арменецътъ бѣше „праматаринъ". Но азъ успѣвахъ да проникнамъ въ тѣхния дворъ. Той бѣше ограденъ съ високи зидове, а самата градина имаше „пармаклъци" (стоборъ отъ редица тънки дъски). Азъ проникнавахъ въ тоя дворъ не само за многото хубави цвѣтя въ градината му, а и за живото цвѣте въ него—дъщерята на арменеца. Тя вече момуваше, бѣше 15—16 годишна, а имаше такива цвѣтисти бузи, че въ махлата говорѣха, тѣ били „панжаръ". Не знаехъ какво значеше „панжаръ", но знамъ, че хубавата арменка ме галѣше много—менъ, 5 годишенъ Ромео, и азъ еднъжъ казахъ на майка й, че когато порастна ще се оженя за Майрямъ. После цѣлата махала ми се смѣеше за това, но менъ не ми бѣше до смѣхъ.

Високъ дъсченъ стоборъ дѣлѣше нашето дворче отъ Парушеви на западъ. У тѣзи хора нѣмаше градина, защото имаха крави. Кжщата бѣше обширна: редъ ниски паянтови стаи, които свършваха съ висока, пакъ паянтова, двуетажна кжща. Низкитѣ стаи Парушеви даваха подъ наемъ, а сами живѣеха въ високата кжща. Майката на Парушеви—пословична въ махлата скжперница—говорѣше български, но децата бѣха погагаузчени. Подъ високата кжща на Парушеви имаше подземно „сокаче", което извеждаше въ обширенъ дворъ съ много кжщурки. Въ едни отъ тѣхъ живѣеха „Саркизови" (арменци), а въ други — младъ турчинъ съ булата си. Съ тази бедна була се случи тежко злополучие: отишла еднажъ тамъ, кждето и царьтъ ходи пѣшъ, а гнилитѣ дъски се срутили и булата почнала да пищи. Турчинътъ не билъ у дома си, отърчали арменкитѣ, но нали сж жени, сжщо почнали да пищятъ, та дошелъ мжжъ-арменецъ и спасилъ булата. Уви, щомъ тур-

гай отъ тукъ, дала съмъ дума на другъ" (фиге, фийе ап емброс му, едока логон аллу).

(Следва)

Дръ Конст. Караджовъ

АРТЕРИОСКЛЕРОЗАТА.

I. Какво е артериосклероза.

Мнозина сж писали за нея, па и азъ не съмъ останалъ по-назадъ отъ другитѣ, като съмъ написалъ недавна тукъ-тамъ цѣла статия за артериосклерозата. А сега пиша пакъ за нея, понеже смѣтамъ, че тя е единъ отъ най-актуалнитѣ силно вълнуващи обществото ни, въпроси, че тя е придобила вече едно важно обществено-медицинско значение и че, колкото и да се е писало и пише, за нея, все пакъ то е недостатъчно, та всѣки, който пише за нея, принася винаги голѣма услуга и полза на нашето общество, петимно вече да узнае и най-малкитѣ нейни подробности, да вникне въ нейната сжщность и нейнитѣ последствия и да обезпечи, по възможность повече, себе си противъ нея, станала вече единъ видъ кошмаръ, страшилище за него!

Артериосклероза значи втвърдяване (склероза) на артериитѣ, и тия цилиндрообразни сждове на нашия организъмъ, въ които се движи, циркулира изъ всичкитѣ негови и най-дребни и крайни части изходящата отъ сърдцето чиста кръвь, носителка на кислородъ, хранителка и подновителка на тия негови най-дребни части—неговитѣ клетки. Артериитѣ започватъ отъ сърдцето, и, разклонявайки се въ постепенно по-тѣсни и по-тѣсни артерии и артерийки, достигатъ самитѣ мускули и вжтрешнитѣ органи на организма, гдето проникватъ въ най-интимнитѣ имъ тъкани и образуватъ цѣла мрежа отъ извънредно тънки, като косми артерийки, наречени за това *капиляри*. Въ тия последни именно става обмѣната между кръвьта и тъканитѣ на органитѣ или външния [illegible], а отъ тамъ натоварената [illegible] всичкитѣ отпадаци на организма кръвь преминава въ други сжщо цилиндрообразни сждове, наречени *вени*, които я отвеждатъ наново въ сърдцето.

Артериитѣ сж съставени отъ три обвивки: *външна*, състояща се отъ еластични и съединителни жици; *средня*: въ малко—и срѣдньокалибренитѣ артерии превишаватъ мускулнитѣ жици, замѣсени съ съединителни такива, а въ дебелокалибренитѣ, като аортата, сънитѣ артерии и пр., превишаватъ еластичнитѣ жици; и *вжтрешна*, състояща се отъ една по-дебела въ срѣдньо и дебелокалибренитѣ артерии, повърхностна тъкань (наречена епителна) и единъ дебелъ слой еластични жици, а въ дебелокалибренитѣ артерии, освенъ тѣхъ, още и отъ мускулни такива. Благодарение на тоя си съставъ артериитѣ притежаватъ две характерни свойства, а именно еластичностьта и свиваемостьта, съ които тѣ облекчаватъ работата на сърдцето, като, съ своитѣ последователни разпущания и свивания, преобръщатъ пресѣкливото, въ началото, кръвообращение въ такова непрекжснато, продължено, равно.

Артерната система най-често сподѣля участьта на вжтрешнитѣ органи на организма (висцери), съ които, както обяснихме по-горе, влиза въ най-тѣсенъ и интименъ контактъ, по начинъ, щото съставлява единъ видъ тѣхно продължение, едно цѣло съ тѣхъ, та взема безсъмнено, макаръ и много бавно, участие въ тѣхното втвърдяване, като се втвърдява и тя, на своя редъ; значи нейното втвърдяване не е винаги първично (първородно), а най-често то е отъ висцераленъ произходъ. Това втвърдяване се дължи на отлагането, въ голѣми или малки огнища, по вжтрешната повърхность, особено на аортата, вѣнечнитѣ (хранителки на сърдцето), бжбречнитѣ (пикочна артерия), мозъчнитѣ артерии и пр., съ варь и едно особно мазно вещество—*холестеринъ*, вследствие което благороднитѣ (деятелнитѣ) елементи на тѣхнитѣ тъкани се замѣнятъ съ други, подобни на ония на ржбцитѣ (цикатриси на рани) лишени отъ характернитѣ активни свойства на тия органи, а именно еластичностьта и свиваемостьта. Втвърденитѣ артерии се удължаватъ, стѣсняватъ, на мѣста се разширяватъ, издуватъ, ставатъ твърди на пипане, чупливи, губятъ своята праволинейностъ, извиватъ се, получаватъ отчасти видъ на „тирбушонъ", както много пжти се то забелязва у нѣкои хора отъ дветѣ страни на челото (слѣпоочната артерия), на мѣстото, гдето се напипва пулсътъ (радиалната артерия) и пр., въпрѣки че не винаги това, особенно за слѣпоочната артерия, е признакъ на артериосклероза, тъй като, много пжти една тѣхна, както и на други още артерии (на лакътната става, напримѣръ), змиевидностьта е физиологично явление.

II. Кои сж причинитѣ на артериосклерозата?

Тѣ сж многобройни и разнообразни:

1) Възрастьта и полътъ. Артериосклерозата е предимно болесть на 50 годишнината, но не е „старческо състояние", защото могатъ заболя отъ нея и млади хора (25 годишни), защото има и стари хора, които не страдатъ отъ нея. Въ всѣки случай, всѣки надъ 25 год. възрасть човѣкъ има вече малко-много право да бжде артериосклерозенъ. Споредъ една статистика на Ralvinski, обемаща 25,000 болни отъ разни болести на сърдцето и на кръвоноснитѣ сждове, артериосклерозата се срѣща най-често (21·4%) между 56 и 60 год. възрасть, а най-рѣдко (0·28%) между 25 и 30 години.—Тя се срѣща по-често у мжжа (95%), нежели у жената (5%). Климактериумътъ у жената не може да се приеме като сжществена за появяването на артериосклерозата причина:

2) Наследственостьта или вроденото предразположение. Артериосклерозата изглежда да е понѣкога семейна болесть; често пжти у семейства, отекчени отъ разстройства на обмѣната, като артритизъмъ ревматизъмъ, (захарна болесть, затлъстяване, подагра и пр.).

3) Храната.—Преяждането и храненето главно съ месо, поради вкарванитѣ въ организма и фабрикуванитѣ въ него птомаини, пикочна киселина и много други т. п. отрови, сж главнитѣ, ако не единственитѣ, виновници за появяването на артериосклерозата.

4) Спиртнитѣ питиета. — Алкохолизмътъ, а именно невинниятъ по видъ навикъ на „малкитѣ чашки", изпивани, особено на крака, за възбуждането на апетита или за разкарването на храната, а не *случайното*, отъ време на време само, макаръ и повечко, пиене на алкохолъ, е една отъ най-важнитѣ причини на артериосклерозата. Най-много, прочее, многоядецътъ и многопиецътъ (пиячътъ) подлежатъ на втвърдяването на артериитѣ.

Тютюнътъ и отравянията.—Тютюнътъ фигурира между причинитѣ за появяването иа артериосклерозата, и нейното осложнение—гръдната жаба. Сжщо и отравянията отъ олово, бронзъ и пр.

6) Физическа и интелектуална нервна преумора. — Умственото напрежение, интелектуалната или физическата преумора, душевнитѣ сътресения или вълнения, половитѣ излишъци причиняватъ артериосклерозата у лицата, работящи тежка физическа работа, артериосклерозата се развива преди всичко въ артериитѣ на краищницитѣ, у перачкитѣ—въ арт. на ржцетѣ, у ковочитѣ, шлосеритѣ и т. п. често само въ този горенъ краищникъ, съ които болниятъ работи най-много.

7) Инфекциознитѣ болести, особено сифилисътъ.

Високото кръвно налѣгане.—Опитътъ е доказалъ, че повишеното кръвно налѣгане способствува за образуването на артериосклерозата.

9) Адреналинемията — Споредъ проф. Josuet и Бингъ, артериосклерозата се дължела на увеличеното отлжчване отъ надбъбречнитѣ жлези и излжчване въ кръвьта хормона, нареченъ адреналинъ.

10) Културата.—Артериосклерозата, най-после, е споредъ насъ поне, болесть особено, на културата, защото бързо крачащата култура заставя човѣка къмъ постоянното напрѣгане на всиччитѣ му физически и душевни сили на цѣлата му нервна система, като и му предлага сжщевременно, безбройни, не винаги полезни наслади, неправилното, безразборното и неблагоразумното използуване на които предизвиква артериосклерозата.

(Следва)

Я. Романчукъ.

Какви политичечски цели сж гонили казацитѣ съ превземането на гр. Варна въ 1610 год.

(Допълнителни исторически бележки)

Въ 5 брой на в. „Варненски коренякъ" въ хубавата статия на г. А. Мановъ п. н. *Варна въ историята* четемъ между другото следнитѣ редове:

„Освобождението на българитѣ отъ турското робство било предметъ на *руската дипломация*, не само поради племенни и религиозни причини, [з а щ о т о България е на пжтя за Цариградъ, завладяване на който мечтаеха отдавна руситѣ, но реализирането му, безъ да бжде България освободена, считали невъзможно. *Ето защо още въ 1610 г. виждаме първи походъ на запорожкитѣ казац и противъ турцитѣ, и завземане на града отъ тѣхъ.*

Въ 1773, 1810 и 1828 години походитѣ на руситѣ къмъ Варна продължаватъ . . ."

Отъ приведенитѣ по-горе редове би могло да се разбере, че и четиритѣ военни експедиции сж гонили сжщитѣ политически цели и били дѣло на руската дипломация, обаче да мислимъ така, това би било историческа неточность. Експедицията на запорожкитѣ казаци въ 1610 год. противъ Варна, както и другитѣ тѣхни експедиции противъ черноморскитѣ, тогава още турски, градове нѣматъ исторически нищо общо съ експедициитѣ на официална Русия въ 1773, 1810 и 1828 г. за които споменува г. Мановъ. Общо на тѣзи експедиции може да се смѣта само това, че сж бивали предприемани отъ руситѣ като нация, а не отъ руската държава.

Въ разни учебни, както и въ разни други исторически изложения, като се говори за политическото устройство на Полша до раздѣлата ѝ между тритѣ държави, се говори обикновено изобщо, че Полша е била тогава единствена държава съ републикански режимъ, обаче се премълчава, че тая република е била аристократическа и че въ нея селянитѣ нѣмали никакви политически права, а сж били роби („крепаци") на своитѣ господари — чокои и духовенството.

Следъ превземането на Киевъ 1240 год. отъ монголитѣ, Киевската Русия престана да сжществува като самостоятелна държава, а на нейното мѣсто се издигна постепено Москва (Московское царство, наречено отпосле Россія). Южна Русия влезѣ въ състава най-напредъ на литванската, а сетне на полската държава. Южноруската арирстокрация гледайки да запази въ полската държава своитѣ земи и привилегии постепенно приема католическата религия и се полонизира. Своята народность и своята православна религия запазиха само селяни, еснафи (мѣщане) и дребни търговци. Въ XV столѣтие земитѣ

чинътъ узналъ, какво е станало, веднага натирилъ булата си, защото арменецътъ ѝ видѣлъ лицето, когато я спасявалъ . . . Кога ще да е било това? Останало ми е въ паметьта като лошъ сънь.

На северъ отъ насъ се откриваше навесенъ изгледъ. Дъното на слѣпата улица, току подъ нашето наведено балконче, бѣше вѣчно зелена бара, по която ние пущахме книжни лодки. Тази бара допираше високъ стоборъ само отъ черни тръни, въ които гъмжеха ята врабчета. Какъ се не мжчехме да ги ломимъ! И съ лепилни пржчки, и съ еремидени „капани" . . . . Но нищо не помагаше! Нали врѣбчетата се виваха и въ самитѣ ни нозе тукъ, и бѣха станали по-хитри отъ насъ.

Задъ стобора отъ трънe се откриваше дългъ дворъ на най-голѣмата двуетажна кжща по нашата слѣпа уличка: старинна постройка съ обширенъ чардакъ, задъ който се редѣха тъмни стаи. Тази кжща току мѣнѣше стопанитѣ си. По едно време тя бѣ купена отъ гръцко семейство—първото и последно въ нашата часть на града. Скоро, обаче, се разкри нѣщо неочаквано: бащата въ това семейство билъ . . . габровецъ! Взели го като невръстно дете варненски гърци, употрѣбявали го за слуга, до като порастналъ, после го оженили за гръцко момиче и го причислили къмъ своя народъ. И съ право, разбира се: бедниятъ габровецъ бѣше забравилъ майчиния си езикъ! Но, види се, старопланинскиятъ екъ не е билъ заглушенъ въ сърдцето и душата му. Освобождението на България заварилъ погърчения габровецъ съ синъ —левентъ момъкъ. И въ „елинското" семейство избухнала война. Левентинътъ-синъ се тъкмѣлъ да отплува за Елада, тамъ да служи войникъ, а бащата отсѣкълъ: въ българската войска ще служишъ—вулгаросъ иши (българинъ си)". Ето тази семейна свада бѣше въ своя разгаръ, когато гръцката челядь се яви въ нашата тѣсна уличка. Грамадната кжща отъ начало кънтѣше отъ викове и крѣсъци. А после почнаха и побоища: синътъ и майката биеха немилостиво бедния габровецъ, който се бѣше отмѣтналъ отъ гърцизма си. Всичко това се свършили много трагично: една зарань видѣхме стария габровецъ да виси на греда срѣдъ обширния чардакъ на дома си: самообесилъ се . . .

. . . . . .

Нѣкога мѣстото на днешната девическа гимназия и на квартала южно отъ нея се заемаше отъ безкрайна турска казарма „Къшла". Тази казарма дѣлѣше новата часть на града „Ени махле отъ стария градъ. Частьта „Ени махле" бѣше заселенъ изцѣло съ кримскитѣ татари, изгонени отъ Русия. Нашата слѣпа улица бѣше въ стария градъ недалечъ отъ казармитѣ. И азъ въ най-ранното си детинство слушахъ по цѣли дни турскитѣ войнишки тржби. Но тѣ не сж оставили нищо въ душата ми. А не бѣше така съ бученето на морето. Слушахъ страшния вой и на сънe. А навремени, когато той ставаше ужасенъ, събуждахъ се усмихнатъ, протѣгахъ се самоволно и шепнѣхъ: „Брей че бучи! Това се вика море! Така го обичамъ"!

Разбира се, това бѣха само сънни възторзи. Когато за пръвъ пжть се откжснахъ отъ родния брѣгъ — за цѣли 5 месеци! — та на връщане спрѣхъ на „Дикили-ташларъ", погледнахъ далечното необятно синйо огледало, и заплакахъ като дете. *Наистина*, не мога да си представя, какъ може да не се обича морето, напр. зарань при изгрѣвъ, или на обѣдъ — разиграно въ тиха сласть или пъкъ вечерь при лунна нощь когато то е влюбено и е тъй любимо, както може да бжде само отъ роденитѣ на брѣга му.

Абонирайте се на в. „Варненски Коренякъ"

въ Полша бѣха собственость на краля, велможитѣ и духовенството. Селянитѣ най-често арендували земи кралски или чокойски и затова плащали незначителенъ наемъ. Обаче следъ 13 годишната война (1454—1466 год,) въ Полша последва голѣмъ социално—економически превратъ. Поляцитѣ станаха господари на устието на рѣка Висла и започнаха да изнасятъ по тая рѣка продукти въ Англия, Франция, Нидерландия и Испания. Полскитѣ чокои можеха сега да преценятъ стойностьта на своитѣ земи и наложиха на селянитѣ по-тежки условия. По закондателенъ редъ държавата предава селянитѣ въ собственость на чокоитѣ: безъ разрешение на своя чокой селянитѣ не смѣеха да напустнатъ неговото село и бѣха длъжни по 1 – 3 дни седмично да работятъ нивитѣ на чокоина безъ никакво възнаграждение. Такова юридическо положение на селянитѣ се обозначаваше съ термина glebae adstrictus (крепакъ, робъ). А понеже следъ люблинската уния (1569 г.) започнаха гонения и противъ православната църква като се отне на малорускитѣ селяни единствената имъ утеха, каквато тѣ намираха въ своята православна църква и въ църковно-славянския езикъ, то съвсемъ бѣше естествено, че малорускитѣ селяни въ отчаяние бѣгали отъ своитѣ родни села въ „Диви Полета", намиращи се въ изобилие въ източния край (отъ тука: „Украйна") на Полша Отъ начало пръснати изъ разни мѣста. тѣ съ време се организираха, а като най-голѣма организация се яви т. н. *Запорожката Сичъ*, намираща се задъ голѣмитѣ днепровски водопади (пороги). Организацията на Запорожката Сичъ бѣше демократично-републиканска въ противоположность на рицарскитѣ Ордени въ западна Европа, носящи повечето аристократически характеръ. Запорожцитѣ съ всеобщо гласоподаване избираха свой атаманъ, бѣха неженени и нѣмаха частна собственость. Главната задача на запорожцитѣ бѣше да бранятъ южнорускитѣ земи, влизащи въ състава на полската държава отъ нападението на Кримската Орда*) и Турция и да се застжпватъ за правата на руската църква въ Полша. За да отмъстятъ зарадъ нападенията на Кримската Орда, подпомогана отъ турското правителство, запорожцитѣ често предприемали експедиции противъ турскитѣ черноморски градове като: *Очаковъ, Акерманъ, Килия Синопъ, Трапезундъ и Варна.* Въ 1615 г. тѣ сж нападали съ своитѣ чайки даже султанската столица Цариградъ и изгорили едно предградие почти предъ очитѣ на самия султанъ. Разрушавйаки черноморскитѣ градове казацитѣ ги оплячкосвали, а после плячката дѣлѣли на 2 части: едната часть предназначавали за богоугодни цели, другата часть дѣлили на равно по-между си.

Въ 1616 г. биде превзетъ кримския търговски градъ *Кафа*, дето се намираше голѣмия пазаръ за християнски роби, изпращани и продавани изъ разни турски градове.

Поради нападенията на свободнитѣ казаци въ предѣлитѣ на турската дръжава, турското правителство често се е опкаквало предъ полското правителство, че последното не е могло или че не е желаело да държи въ респектъ своитѣ малоруски поданици и това е дало поводъ въ 1621 г. за голѣмата битка между Полша и Турция до гр. Хотинъ (устието на рѣка Днестъръ).

Отъ описаното па-горе става много ясно, че превземането и изгарянето нв Варна презъ 1610 г. не е влизало въ програмата на руската държава. Тогава въ Русия е била епохата на „Смутное время", което се прекрати едвамъ въ 1613 г. съ избора на руския царь Михаилъ Романовъ, родоначалникъ на новата династия Романовитѣ, така щото Русия тогава не е могла да се намѣсва на войнитѣ на казацитѣ съ Кримската Орда и Турция.

*(За Кримската Орда не ни е възможно тукъ да говоримъ нѣщо повече.

Нѣколко думи по писмото № 3484 отъ 8. XII. на В. Общ. управа.

Ние обещахме да се повърнемъ по това писмо, което се обнародва въ брой 11 отъ 20 дек. т. г. на в. „Варненски Коренякъ", и като отговоръ напечата се решението № 446 отъ 15 юний 934 г. на В. Адм. Сждъ, въ следствие на което общ. управа бѣ задължена, съ протоколъ № 53. реш. IV 148 отъ 21 септ. 1934 г., да повърне на продавача — тжжителя надвзетата сума отъ 4,000 лв. „за въ полза на общинската каса?" която бѣ платена. Ще приведемъ още две решения на В. Адм. сждъ, за да бждемъ ясни по този въпросъ, който, както се вижда отъ въпросното писмо, е смутило спокойствието на нѣкои лица. Решение IV 1003 отъ 20. XII. 93 на В. Адм. сждъ, съ което се тълкува израза: „Истинска стойность". Подъ този изразъ се разбира действително уговорената между продавача и купувача цена на продажния имотъ, а не действителната му продажна цена. Решение № 97 отъ 11. III. 32 въ което се казва, че общината е длъжна да върне надвзетата въ повече сума 2% налога при продажбата на недвижими имоти, щомъ е събрала този налогъ върху недвижимата стойность, а върху емлячната оценка на имота. Отъ приведенитѣ, между другитѣ решения, явствува, че общ. управа е *длъжна* да събере 2% градско право върху обявената въ заявлението на продавача цена, а не върху емлячната и друга странична цена.

Въ писмото се казва, (п. 1.) че налогътъ 2% се внасялъ не отъ продавача, а отъ „новия приобретатель" на имота и за това отъ него се иска подписъ да обяви покупната цена.

Въ закона се казва само „приобретатель", а не новиятъ приобретатель." Нима съ подписа на „приобретателя" (п 2.) въ заявлението се обезпечва събирането допълнително налога, ако се укаже укрита цена? Излишно ние считаме това, защото г. Нотариуса, при доказана укрита цена, съ постановление осжжда „продавача" и „приобретателя" да заплатятъ тройното мито. Заявлението до г. Нотариуса се подписва отъ продавача и отъ купувача, защото трѣбва да присжтствуватъ, за да удостовѣрятъ подписитѣ си и уговорената цена. Нотариусътъ издава нотариаленъ актъ, но не му прѣчи отпосле, щомъ се усъмни въ цената, да извърши издирвания „по най-подходящъ и целесъобразенъ начинъ" и като се убеди, че цената е укрита, да издаде своето постановление за глобяване, тъй щото и за общината не е *необходимъ* подписа на „приобретателя", стига само да се плати градското право. Кой ще ги плаща? Зависи отъ съглашението между продавача и купувача, но законътъ повелявалъ „приобретательтъ", какво отъ това? Нима ако „приобретательтъ" *лично* не внесе градското право, нѣма да се издаде квитанция за платеното градско право. Практиката и обичая, и споредъ съглашението между странитѣ, сж установили, щото всичкитѣ разноски до г. Нотариуса сж въ тяжесть на продавача, а у г. Нотариуса въ тяжесть на „приобретателя". Следователно, „приобретательтъ" нѣма работа въ общината, но той е *длъженъ* да подпише само заявлението до г. Нотариуса. „Провѣрката" ще се направи следъ положителното убеждение, че обявената цена е укрита и даннитѣ ще се съобщатъ на г. Нотариуса, който отъ своя страна пакъ ще ги провѣри, ако той не е провѣрилъ отъ своя страна за укритата цена.

„Почитаемата редакция" (ал. г, п. 2) може да знае и да не знае, но пишущиятъ тѣзи редове знае много случаи, когато г. Нотариусътъ е издавалъ постановления за укритата цена, по мимо знанието на общината.

Ние твърдимъ, че сведенията за продаваемия имотъ, които се даватъ отъ общ. служитель за цената по емлячнитѣ книги, сж излишни. Ние знаемъ случай въ миналото, че единъ кметъ бѣ назначилъ особена комисия за опредѣление действителната пазарна цена на единъ граматенъ недвижимъ имотъ само на основание на сжщия поводъ, „за запазване интереситѣ на общината", но административния сждъ отмѣни тази разпоредба. Общината има право (факултативно) да се добере до истината, но нѣма право да замедлява преписката и да разтака продавача. Ние тъй схващаме това производство, а ако нѣкои мислятъ другояче, то остава тѣхно лично мнѣние. Разбира се (п. 3) администр. сждъ съ решението си „не отнима правото на общината да установи действителната продажна цена", но не да забавя преписката, защото не тъй лесно могатъ да се събератъ положителни данни на истинската продажна цена.

Ние пакъ твърдимъ, че събиране сведения за емлячната оценка и пр. сж излишни, а само отниматъ общ. служители отъ по-спѣшна работа; никакъвъ подписъ на „новия приобретатель" не е нуженъ. Фискалнитѣ закони не търпятъ разпространителни тълкувания, а се тълкуватъ ограничително. Въ предметното писмо се моли редакцията да не дава „публичность на неправилни факти. защото се създавало нежелателни настроения у гражданството". Ние считаме, че изнесеното въ „неправилната практика" и сега не сж „неправилни факти", които да създаватъ нежелателни настроения у гражданството, а сж разсждения точни по тълкуването на зак. за градскитѣ общини и за нотариусите, и решенията на В. Адм. Сждъ.

„Умному мало довлѣетъ".

Д. Недевъ.

Всѣки, който се интересува за Варна, трѣбва да стане абонатъ на в. „Варненски Коренякъ".

Юрданъ Тодоровъ

ВЕЛА ВАКЪВЧИЕВА — пианистка

Завършила е музикалното си образование въ Виенската музикална академия по пиано при професоритѣ Вайнгартенъ и Кареръ младата ни съгражданка, дъщеря на известното учителско семейство Иванъ и Небесна Вакъвчиеви, дългогодишни учители въ Варненската девическа гимназия „Мария Луиза". Наскоро предстои концертътъ ѝ, който ще се даде въ полза на беднитѣ ученички при сжщата гимназия. Имахме случай въ тѣсенъ кржгъ отъ музиканти да чуемъ нейната хубаво и пълна съ художественъ усѣтъ изпълнение на собствения ѝ роялъ Steinvey — творби отъ Бахъ, Бетховенъ, Брамсъ, М. Регеръ, Шопенъ и др. автори. Свѣжесть, топлота, лекъ и приятенъ ударъ при Шопена се замѣня съ силенъ, тържественъ и точенъ такъвъ при Бетховена, Баха и Брамса, — изобщо динамика и нюансировка, съобразени съ изпълнявания авторъ, е една положителна придобивка на г-ца Вела Вакъвчиева, която изпълнява съ самоувѣрность и артистична вещина всичко, къмъ което се докосне.

Годишниятъ абонаментъ на вестника е само двадесеть и петь лева.

Платете си абонамента.

Печатница „Просвѣщение" —Варна

ХРОНИКА

Настоятелството на К. П. И Д-во „Варненски Коренякъ", честити Новата 1937 година на всички членове на Д-вото и имъ благопожелава щастие и благополучие.

Традиционната си вечеринка Д-вото „Варненски Коренякъ" ще даде на 16 януарий т. г. въ салона „Ешмедеме". Покани ще се изпращатъ своевременно на членоветѣ и гоститѣ.

На 28 т. м. почина въ Варна Тинка Бѣлчева, съпруга на дългогодишния учитель г. Стати Бѣлчевъ и сестра на г. Св. Грековъ. Нашитѣ съболезнования къмъ опечаленитѣ.

На 27/XII т. г. Висшето Търговско училище въ Варна празднува своя 15 годишенъ юбилей. Ние не можемъ да не изкажемъ радостьта си, че това велико дѣло — създаване на Висше Търговско Училище, допринесе много за Варна и за България. Пожелаваме по-голѣми успѣхи на тѣхното училище. Но дължимъ да отбележимъ, че Академическиятъ съветъ на училището е допусналъ грѣшки при отпразднуването на юбилея, които не трѣбва да се повтарятъ. Разпоредителностьта бѣше предоставена само на студенти, на които не сж били дадени указания. Ние бѣхме свидели, че не се даде мѣсто на поканения председатель на една колегия, която играе голѣма роля въ живота на града и поканения си отиде, подъ предлогъ, че „нѣмало за него мѣсто". Друго лице, удостоено съ три покани, понеже представлява три института въ града, напусна демонстративно поради сжщата причина. На бивши кметове се посочиха мѣста въ балкона, а въ партера се виждаха студенти и лица, които по рангъ далече нѣматъ заслугитѣ на кметоветѣ, които визираме. Не се даде мѣсто и на лице, къмъ което преди година е била отправена отъ Върх. Съветъ при Висше Търг. особена специална благодарность за дългитѣ грижи, които е положил за училището, която благодарность носи подписитѣ на всички членове на Върховния Съветъ. Не се даде мѣсто почтено на единъ голѣмъ благодетель за училището, на когато дарението се спомена въ отчетите и името му за назидание. Грѣшкитѣ подобно естество при тържества, говорятъ, че не се отдава благодарность къмъ лица, които иматъ заслуги.

Обявленията, брошуритѣ и др. за Парижкото изложение презъ 1937 г. се освобождаватъ отъ гербовъ налогъ и отъ всички други такси. По френскитѣ желѣзници посетителитѣ могатъ да пътуватъ съ 50% намаление. Колкото се отнася до чуждитѣ желаещи, въпроса за намаление не е още уреденъ. Щомъ се уреди и този въпросъ, ще съобщимъ допълнително. Заинтересованитѣ лица да сторятъ тѣзи съобщения въ вестника.

Наредба отъ мин. на вжтр. работи е последвала по всички общини, щото *за напредъ* тѣ не могатъ да отчуждаватъ имоти за площади, улици и пр. преди да обезпечатъ тѣхното изплащание. За отчуждени имоти неизплатени до сега — една „неправилна практика", общинитѣ се задължаватъ да предвидятъ необходимитѣ кредити въ новитѣ за 1937 г. бюджети.

По този въпросъ ще се повърнемъ.

Умоляватъ се г. сътрудницитѣ на в. „Варненски Коренякъ", да пишатъ по-кратко и ясно статиитѣ, за да могатъ да се печататъ и други, които чакатъ своя редъ.

Печатница „Просвѣщение" П. Зенгиновъ — Варна, честитява на свойтѣ клиенти новата 1937 година и имъ пожелава всичко добро,